

כַּשֶׁם שְׁאִין פּרָצוּפִיהוּ דוּמִין זֶה לְזֶה, כִּךְ אֵין דַּעְתָּן שְׁוִין זֶה לְזֶה

נספח 2 דף מקורות ב

לימוד בחברותא או בקבוצות

המחלוקת ודעות שונות

1. מבוא: קראו קטע זה.

במקורות הקודמים למדנו שריבוי בני אדם במקום אחד יוצר מגוון דעות. מחלוקת בין בית שמאי ובית הלל היא דוגמה לתפיסה של היהדות בניהול מחלוקת - היהדות רואה לנכון לבחון, לבדוק ולעורר דיון. רובו של התלמוד הבבלי עוסק בבירור דעות שונות ובשמיעתן. בפרקי אבות נאמר:

”כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים.
איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים - זו מחלוקת הלל ושמאי,
ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קורח וכל עדתו.”

במחלוקת שהיא לשם שמים יש מקום לשתי הדעות שיתקיימו זו לצד זו לאורך שנים. כשחיים במרחב משותף, באופן טבעי יש דעות שונות, ועל כן יש לתת מקום לשמיעת כל הדעות. לא ייתכן שלכל בני האדם תהיה דעה אחידה, אך ההבדלים בדעות לא אמורים להוביל אותנו לשנאה ולפירוד. חכמים לימדונו שכל דעה היא ראויה, גם אם בסופו של דבר אין נוהגים לפיה. כאשר מנהלים חיים משותפים בחברה עלינו להקשיב לדעות השונות, עלינו לשמוח לא רק בזכות דעתנו האישית הנאמרת, אלא גם בגלל שיש דעה המתנגדת לנו.

2. עיינו בסיפור הבא ולמדו זה באמצעות השאלות המכוננות.

מחלוקת בית שמאי ובית הלל / תלמוד בבלי, מסכת עירובין, דף י"ג, עמוד ב'

אָמַר ר' אַבָּא אָמַר שְׁמוּאֵל:
שְׁלֹשׁ שָׁנִים נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל,
הִלְלוּ אוֹמְרִים: הִלְכָה כְּמוֹתֵנוּ וְהִלְלוּ אוֹמְרִים: הִלְכָה כְּמוֹתֵנוּ.
יִצְאָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה: אֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱ-לֵהִים חַיִּים הֵן, וְהִלְכָה כְּבֵית הַלֵּל?
וְכִי (וּשְׂוֹאֵלִים) מֵאַחַר שְׁאֵלּוּ וְאֵלּוּ דְבָרֵי אֱ-לֵהִים חַיִּים הֵם מִפְּנֵי מָה זָכוּ בֵּית הַלֵּל
לְקַבֹּעַ הִלְכָה כְּמוֹתֵנוּ?
מִפְּנֵי שְׁנוּחִין לְבֵרִית, וְעֹלּוּבִין (מִנִּיחִים עַצְמָם לְהִפְגַּע וּסּוֹבְלִים עֲלֵבוֹנָם)
הֵיוּ, (וּכְשֵׁהוּ שׁוֹנִין בַּמִּשְׁנָה) הֵיוּ שׁוֹנִין דְּבָרֵיהֶן וְדְבָרֵי בֵּית שְׁמַאי,
וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁמַקְדִּימִין (בְּנִיסוּחַ הַדְּבָרִים בְּדֶרֶךְ כְּבוֹד אֶת) דְּבָרֵי בֵּית שְׁמַאי לְדְבָרֵיהֶן.

- "אלו ואלו דברי אלהים חיים" - איך ייתכן שיהיו שתי דעות שונות על הדרך שבה צריך לנהוג ושתיהן נכונות?
- מדוע נקבע שההלכה כדברי בית הלל? (שלוש סיבות)
- מהו הצד החיובי במחלוקת? למדנו שבאופן טבעי ריבוי בני אדם במקום אחד יוצר מגוון דעות. לא ייתכן שלכל בני האדם תהיה דעה אחידה, אך הבדלי הדעות לא אמורים להוביל אותנו לשנאה ולפירוד. חכמים לימדונו שכל דעה של היא ראויה, גם אם בסופו של דבר אין נוהגים לפיה.

²התלמידים שלמדו בבית מדרשם נקראו בית הלל ובית שמאי. כל בית נודע באופיו המיוחד, על פי גישת הרב המייסד - הלל ושמאי. ברבות השנים, הפכה שיטתם של בית הלל לשיטה הרווחת בקרב חכמי ההלכה. חכמי בית שמאי נותרו בעמדת מיעוט ונקבעה הלכה כבית הלל.